

De Fynske Alper

For 17.000 år siden bevægede en istunge sig fra Østersøen op gennem bælterne og skabte det oversvømmede istidslandskab, som i dag karakteriserer Det Sydfynske Øhav, hvor kun de højeste bakker stikker op over vandet. Kanten af istungen efterlod det bakkede landskab og dybe dale kendt som De Fynske Alper, der strækker sig fra området nord for Faaborg og mod øst. Her er jorden sandet og derfor ikke særlig egnet til landbrug, hvilket har givet plads til skove, overdrev, moser, søer og vandløb. Her findes mange forskellige planter og dyr, som f.eks. klatrende lærkespore og den sjældne hasselmus. Hasselmusen er den eneste danske repræsentant fra syvsovernes familie. Den er nataktiv, trælevende og holder til i krat og skovbryn. I Danmark sover hasselmusen vintersøvn fra oktober til maj.

Faaborg

Købstaden ligger ved bredden af Det Sydfynske Øhav. Fra havnen sejler færger til ikke færre end fire øer: Ærø, Lyø, Avernakø og Bjørnø. Byens omfartsvej, som stien krydser, løber mellem

Klokketårnet i Faaborg

by og naturområdet »Sundet«, der engang var en havbugt. Fra 1940-46 blev den tørlagt, og i år 2000 blev den så atter sat under vand og er nu en stor fuglerig ferskvandssø. Vestergades byport er det eneste minde om byens middelalderlige befæstning. Det 31 meter høje, markante klokketårn er fra 1450. Faaborg ligger i et kulturelt/kulturhistorisk rigt hjørne af Danmark og charmerer med sine mange gamle huse og købmændsgårde der ligger i krogede gader. Der bor ca. 7.500 mennesker i byen.

Færdsel og ophold på stien

Øhavsstien er lavet for vandrere og er markeret med afmærkningspæle hele vejen. På din tur beder vi dig vise hensyn og overholde nedenstående.

- Hele stien er åben for færdsel fra klokken seks morgen til solnedgang.
- Hunde skal føres i snor.
- Færdsel er på privat ejendom. Tag hensyn til ejerne, vær hensynsfuld, og smid ikke affald.
- Teltovernatning skal foregå på lejr- eller campingpladser eller andre steder, hvis ejeren giver lov.
- I tilfælde af jagt kan stien være lukket, men du vil på stedet blive informeret om en alternativ rute.

Transport

Du kan komme rundt på Sydfyn med FynBus, som har flere ruter til og fra området. Se køreplaner på www.fynbus.dk eller få yderligere information hos FynBus på tlf. +45 6311 2233.

Overnatning

Ønsker du information om overnatningsmuligheder kan du kontakte Faaborg Turistbureau på tlf. +45 6261 0707. Du kan også besøge hjemmesiden www.visitfaaborg-midtfyn.dk eller www.detsydfynskeohav.dk.

Vil du vide mere?

Vil du vide mere om Faaborg & omegns historie, er du velkommen til at kontakte Faaborg Museum på tlf. +45 6261 0645 eller besøg www.faaborgmuseum.dk. Du kan også få mere information om Øhavsstien på www.detsydfynskeohav.dk.

Kolofon

Udgiver:	Faaborg-Midtfyn Kommune i samarbejde med Naturturisme I/S
Redaktion / tekst:	Naturturisme I/S, Erik Møller Nielsen og Naturbureauet
Fotograf:	Erik Møller Nielsen, Claes Bech-Poulsen, Naturturisme I/S, Faaborg Turistbureau, Falsled Kro
Forsidefoto:	Sundbakkerne
Kortgrundlag:	Kort- & Matrikstyrelsen - copyright
Layout / tryk:	tryk team svendborg a/s

Det
Sydfynske
Øhav

Øhavsstien

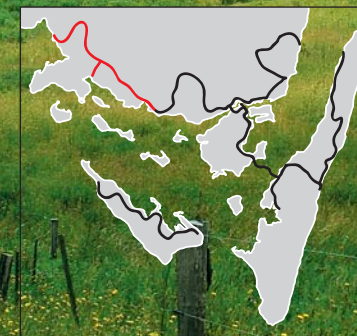
Øhavsstien

Faldsled - Faaborg - Fjællebroen

39 km

Kort 1

- dage i blåt og grønt

Trebjerg

Øhavsstien fra Faldsled over Faaborg til Fjællebroen – ca. 39 km

På denne del af stien oplever du Fyns frodige landbrugslandskab, og de mægtige bakker og dale isen efterlod ved De Fynske Alper. En afstikker fører til Faaborg, og hovedstien går gennem det kuperede terræn ud til kysten, med spektakulære udsigter ud over Det Sydfynske Øhav undervejs. Folderen beskriver med udgangspunkt i Faldsled nogle af de seværdige oplevelser undervejs.

En oplevelse for vandrere

Øhavsstien bliver en af Danmarks længste vandrerruter med omkring 200 km. Når stien i løbet af 2007 bliver færdiggjort, vil den omkranse Det sydfynske Øhav.

Oversigt over Øhavsstiens forløb med angivelse af de 7 folderkort som udgives

1 Faldsled – bonde- og skipperby

Den meget smukke og bevaringsværdige landsby opstod som en »rydningsby« i det ellers skovklædte kystområde. Kun få gårde blev siden flyttet ud fra byen og de ni gårde i Faldsled er større og mere fornemme end i en almindelig landsby. Det skyldes især at beboerne også drev fragtfart. Også den meget velholdte og landskendte kro er værd at standse op og nyde.

Faldsled Kro

2 Idyl, mordsted og herregårdspension

Det er næsten 500 år siden ridderen Anders Emmiksen byggede Steensgaard, der pryder det kuperede landskab harmonisk. Det trefløjede anlæg er omgivet af vandgrave på tre sider, og er nu herregårdspension og lytter idyl og ro. Men Emmiksen generede Christian 3. med »utilbørlige ord« og blev idømt husarrest på Steensgaard. Sønnen Otto arvede i 1568 gården. Hans kok kløvede den 26-årige Ottos hoved med en økse. »År 1594 den 8. august begravede jeg Otto Emmiksen fra Steensgaard, ynkeligt myrdet og dræbt med en økse i hans hoved«, skrev biskoppen. Det var Emmiksens tredje hustru, der stod bag mordet, og kokken... ja, han blev parteret i fire dele og sat på hjul og stjele!

Steensgaard

3 Jernbane i damp og royal røgelse

500 meter inde i skoven krydser stien den gamle jernbane fra 1905 der gik fra Odense til Nørre Broby, Håstrup, Stensgård og Faaborg. Frederik 8. og Dronning Louise klippede snoren. Fire damplokomotiver, godsvogne og passagervogne kørte deres sidste tur i 1954.

4 Med heste og stude ad hulvejen

Hvor stien drejer fra Håstrupvej til venstre løber en gammel hulvej, hvor bondens smalle, hårde hjul efterhånden skar sig ned, så vejen nu løber en meter under terræn. Gamle hvidtjørn gav læ for bønder, stude og heste.

5 Fyns tredjehøjeste bjerg

128 m over havet har du fra Trebjerg en flot udsigt over landskabet, og ikke mindst øerne i Helnæsbugten. 600 m nordligere, ved den offentlige vej, ligger Dronningeudsigten, hvor Margrethe 2., for få år siden gjorde holdt. En nordmand »besteg« dette bjerg og skrev siden hen: »Hvem behøver lykkepiller så længe Trebjerg findes? Sådanne fjeldtoppe burde kunne fås på recept!« Efter Trebjerg går stien ad en gammel kirkesti, som Østrupgårds folk brugte når de skulle til gudstjeneste i Håstrup kirke.

Svanninge Bakker

6 Fyns ældste beboede hus

En stor bindingsværksbygning med et kolossalt stråtag er laden til herregården Østrupgård. Længerne er blandt de største stråtækte bindingsværksgårde i Norden, og det to etager stensatte, hvidkalkede kampestenshus er bygget helt tilbage i 1300-tallet som en tilflugtsborg, beskyttet bag voldgrave. Der er Fyns ældste, beboede hus og et af de få bevarede borghuse i Danmark.

7 Svanninge Bakker

Svanninge Bakker ligger nordøst for landsbyen Svanninge. Det markante landskab var indtil omkring 1900 præget af lyngklædte bakker og en smule landbrug i dalene. Omkring 1900 - 1920 plantede man skov i bakkerne for at hindre sandflugt. Fra 2004 er der sket omfattende rydninger af skov i området. Formålet er at genskabe noget af det overdrevslandskab, der tidligere var i området, og som er skildret på kunstmalerne »Fynboernes« billeder fra omkring 1900. Læs mere om Svanninge Bakkers natur og geologi på informationstavlerne ved P-pladsen foran restaurant »Skovlyst«, hvor du også finder Skov- og Naturstyrelsens folder om området.

Holstenshuus

8 Lerbjerg i Svanninge Bjerge

Lerbjerg er med sine 126 m et stort højdepunkt på Fyn. Her åbenbarer sig en vældig udsigt fra toppen. Sammen med Svanninge Bakker hører Svanninge Bjerge til blandt de mest markante landskabstyper i Danmark, og området er udpeget som National Geologisk Interesseområde på grund af sin spektakulære dannelse og relation til det omgivende istidslandskab – læs afsnittet »De Fynske Alper«.

9 Afstikker til sund og by

Hvor stien går fra mod Faaborg, kan du opleve den mosetype, der hedder »ekstremfattigkær«. Det er en sjælden naturtype på Fyn og den kan opleves fra den plankesti, der fører gennem området. Umiddelbart før Faaborg går stien forbi »Sundet« - læs afsnittet »Faaborg«. Her raster og yngler mange fugle i søen. Læs mere om »Sundet« i Fyns Amts folder, som findes ved indgangen til området.

10 De gamle grænser

I området findes mange stendiger. Digerne markerer både sognegrænser og ejerlavsgrenser. Nogle ejerlavsgrenser er den ældste opdeling af landet og kan føres mere end 2500 år tilbage til jernalderen. Da nomadesamfundet ophørte, havde de enkelte landsbyer nu brug for at markere deres leve- og ressourceområde. Udover en spændende historie rummer stendigerne også vigtige fristeder for dyr og planter. Her vokser tit specielle tørketålende planter og mange padder overvintrer i digerne.

11 Norden – genopbyggede gårde

Den lille samling huse, Norden, er opkaldt efter sin placering nordligst i Diernæs sogn. Som alle andre steder blev gårdene i landsbyen flyttet ud, og hver bonde genopførte sin gård og markerede sin ejendoms grænser med levende hegn.

12 Diernæs – stor by på bredt næs

Det betyder navnet »Diernæs«. Da havniveauet var højere, lå her et næs ud til havet. I selve byen ligger et stort kampestenhus med højt stråtag. Det var aftægtshus for byens fattige og bygget af baronen fra Holstenshus. Gårde og huse i Diernæs hørte under godset og beboerne arbejdede for baronen. Han kvitterede ved at hjælpe sognets gamle og fattige.

13 Holstenshuus med Gammel Dyrehave

Ved foden af De Fynske Alper ligger en af Danmarks yngste herregårdsbygninger, Holstenshuus, opført 1908 efter en brand. I og omkring den kampestens indhegnede dyrehave ligger flere højdepunkter. Et af dem er navngivet efter kong Frederik 7, der i 1861 besteg den høj, der samme dag fik navnet »Kongenshøj«. På toppen står et stort kampestenstårn med udvendig vindeltrappe.

Nakkebølle Sø

14 Åstrup – dit hjem fundet ved spil

Åstrup skæres igennem af støj og tæt trafik fra landevejen mellem Svendborg og Faaborg. I 1822 flyttede gårdene fra landsbyen ud på markerne. De mange spredte jordlodder blev samlet i større blokke, og hvem der fik hvilken jord blev afgjort ved lodtrækning af »et umyndigt barn, ikke over 6 år gammel, hvis øjne desuden med et klæde er tilbundne«. De fleste gårde i Åstrup blev flyttet ud syd for landsbyen.

15 Nakkebølle Sø og Sanatorium

Markerne syd for godset Nakkebølle var oprindeligt en del af fjorden. Godt en halv km², blev i årene fra 1866 - 1870 afvandet og opdyrket. I 2003 blev her skabt en sø, der er en af Fyns største. Søen tilbageholder landbrugets overskudsgødning fra at løbe ud i havet og forbedrer vandkvaliteten i Øhavet. Der er mange fugle i den nye sø. Ved Nakkebølle Fjord ligger et af de sanatorier, der i begyndelsen af 1900-tallet blev opført nær kysten flere steder i Danmark. Sol, varme og hvile i den friske luft mente man kunne helbrede infektionssygdommen tuberkulose.

16 Udskningsstedet Fjællebroen

Fjællebroen er anlagt som udskningssted i 1764 af godset Rødkildes ejer. Godserne måtte handle udenom købstædernes eneret, og færdsel over vand var lettere end over land. Omkring udskningsbroen voksede en skipper- og fiskerby frem fra midten af 1800-tallet. Der blev udskibet tømmer fra de nærliggende skove, og stedet havde et lille toldsted, motorfabrik, bådebyggeri, kro og bageri. I dag er havnen en stor lystbådehavn og kroen er stadig et besøg værd på grund af sin oprindelige indretning.

